

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

VLASTIVEDA

PRÍLOHA ISCED 1

1. upravená verzia pre 2. ročník ZŠ

Máj 2009

VLASTIVEDA 2. ROČNÍK ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Charakteristika predmetu:

Všimli ste si, koľko zaujímavých vecí sa nachádza okolo nás? Málokedy si to uvedomujeme, koľko krás pre nás príroda alebo ľudia vytvorili.

Vlastivedou sa môžu žiaci naučiť deti všímať si svoje okolie, obdivovať kvety, stromy, parky, prírodné krásy, budovy, sochy, námestia, všímať si, čo je nové v obci, prípadne, čo sa stratilo alebo zmenilo a ako sa mení svet okolo nás.

Vlastiveda v druhom ročníku je učenie sa o priestore, v ktorom žijeme a chceme, aby žiaci od malička sa učili poznávať, objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede na otázky.

Témami vlastivedy sa žiaci pripravujú aj na vyučovanie geografie, tak sa postupne oboznamujú s plánom. V 2. ročníku precvičujeme orientáciu na náčrte alebo pláne obce, umiestnenie jednotlivých objektov.

Cieľom vyučovania vlastivedy v 2. ročníku je:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí, v triede, škole, obci,
- vedieť pracovať s náčrtmi napr. triedy, školy, blízkeho okolia, ktoré vedú k zručnosti pracovať s plánom obce, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest,
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať,
- rozumieť znakom, ikonám,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje návrhy interpretovať,
- diskutovať o návrhoch,
- vnímať krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa vážiť si ich a chrániť.

Požadovaný výstup žiakov z vlastivedy v 2. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

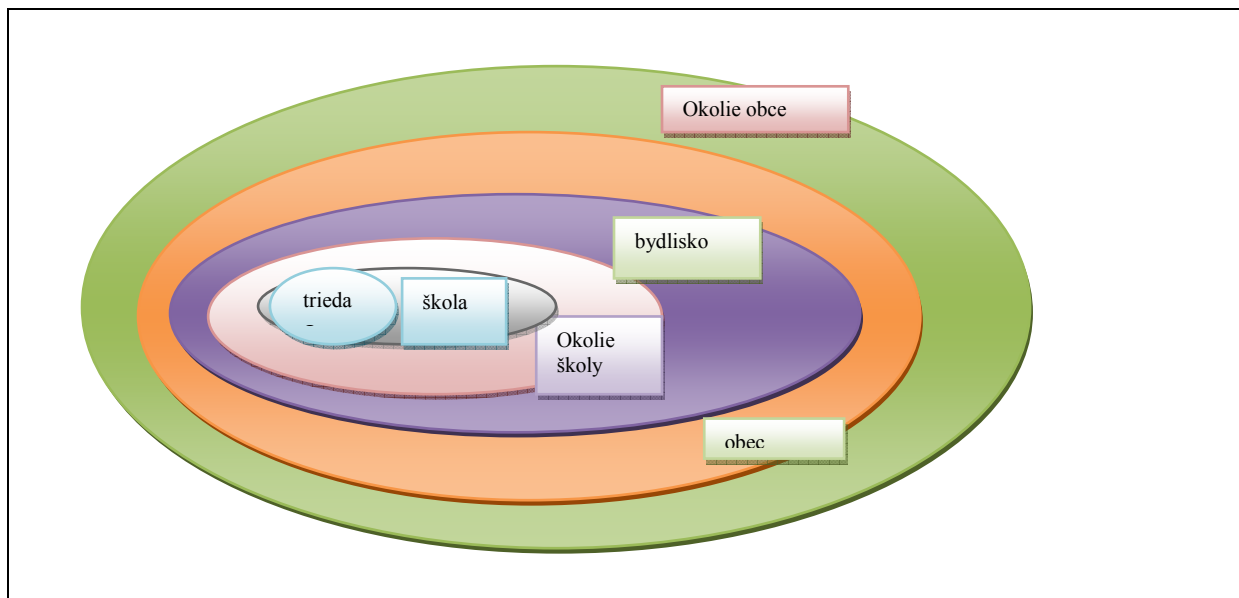
čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť, ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – plánov, obrázkov, fotografií. Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov - vizuálna gramotnosť. Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť prostredia, pôjde najmä o objavovanie, pozorovanie a vysvetľovanie prírodných dejov. Vlastiveda rozvíja aj kultúrnu gramotnosť, rozvíja záujem o kultúrne tradície svojho regiónu a Slovenska. .

Základné otázky vlastivedy

Kde žijem? Aké je prostredie, v ktorom žijem, ľudia, ktorí žijú okolo mňa, moja rodina, priatelia, spolužiaci, obyvatelia obce, čo sa mi v našej obci páči a čo sa mi nepáči?

2. ročník vlastivedy je tematicky zameraný na:

Môj rodný kraj – kraj, kde žijem (Trieda, škola, okolie školy, bydlisko, okolie bydliska, obec, okolie obce)

Vzdelávací štandard

Tematický celok	Obsahový štandard – základný obsah	Výstup na hodnotenie, vytvorený produkt (výkonový štandard)
Moja trieda, škola, okolie školy Správanie sa v škole, bezpečnosť v triede, v škole	Trieda, škola, rozmiestnenie vecí v triede, plán triedy, nebezpečné miesta, rozmiestnenie miestností v škole, chodby, vchod, moja trieda	Opísať prostredie prostredia triedy, školy. Zakresliť na plánik rozloženie tried na chodbe, v triede rozloženie stolov, tabule a pod. Vyhodnotiť miesta nebezpečné v triede a v škole a určiť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť aj bezpečnosť spolužiakov.
Cesta do školy a domov Poznávanie cesty do školy	Svetové strany, poludňajší tieň, krajina, orientácia podľa svetových strán, trieda, škola, dopravné značky,	Nakresliť schému cesty do školy, vyznačiť na nej objekty, zaujímavé miesta, vyhodnotiť nebezpečné miesta, zakresliť na ceste priechody, križovatky, dopravné značky, semaforey.
Okolie školy	Škola. Školský dvor, objekty v okolí školy, pred školou, za školou, Prostredie v okolí školy – stromy, budovy	Opísať prostredie školy, určiť čo sa nachádza pred školou, za školou – budovy, stromy...
Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí). povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a parky okolia Čo rastie v našom okolí, rieka, potok ako sa mení okolie školy počas roka	Les, lúka, park, rieka, jazero, ročné obdobia, kalendárny rok, mesiace, sviatočné dni, ako prieskum	Opísať podľa vlastných záznamov z prieskumu, čo rastie v okolí školy, v obci, aké rastliny stromy, vedieť ich porovnať, v čom sa líšia, podľa obrázkov popísať rastliny Urobiť si atlas z fotografií alebo kresieb alebo listov stromov. Tvoriť zbierku, analyzovať, triediť

Ako sa staráme o naše okolie (a o životné prostredie)..	Krajina, životné prostredie, znečistené prostredie, zničené prostredie ochrana životného prostredia	Vyhodnotiť miesta v obci alebo v škole, ktoré sú znečistené a navrhnúť vylepšenie stavu v škole Na základe vlastného prieskumu zistiť, v ktorých častiach obce sú zdevastované lavičky, cesty, zničené a pokreslené budovy, vyrúbané stromy.
Príroda	Prvky okolia, ktoré vytvorila príroda a prvky prostredia, ktoré vytvoril človek, opísať krajinu okolo školy	Rozpoznať, ktoré časti krajiny tvorila príroda, ktoré človek
Orientácia v náčrte alebo pláne mesta	Cesta, náčrt, plán, nákres,	Zakresliť do náčrtu alebo plánu obce budovy. Orientovať sa na náčrte alebo pláne obce, mesta, ktoré domy sú na akej ulici, ktorá cesta vedie k vybranej lokalite, cez aké ulice a okolo ktorých budov prechádza.
Naša obec, jej história a súčasnosť, čo a ako sa deje v našom okolí obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.) história, povesti, piesne, šport a kultúra)	Príbeh, povesť, pamätné budovy, sochy, významné osobnosti histórie, vedy, kultúry, športu, umenia	Vytvoriť zbierku informácií o významných ľuďoch obce, vytvoriť portfólio významných miest alebo zaujímavých miest – nakreslených alebo odfotografovaných
Obec Ľudia v mojom okolí, správanie sa k ľuďom, úcta k starším.	Obec, ulice, domy, významné budovy – pošta, polícia, škola, miestny úrad	Opísať spôsob života obyvateľov obce, povedať názov svojej obce (i presnú adresu, vysvetliť zásady slušného správania sa na ulici a k obyvateľom obce.
Ochrana miesta pred nebezpečenstvom (požiar Kam volať o pomoc a kto nám pomáha (tiesňové linky).	Tiesňová linka, postup pri volaní hasičov	Poznať čísla pre záchranu (112). Vypracovať zoznam nebezpečenstiev a ako sa pred nimi chrániť – neznámi ľudia, prírodné nebezpečenstvá – blesk, búrka, silné slnečné žiarenie
Tradície Zvyky a tradície Vianočný čas (Aké sú tajomstvá Vianoc, Silvestra, Nového roka a Troch kráľov). Veľkonočné sviatky	Sviatočné dni, tradície,	Vymenovať známe sviatočné dni na rozhraní kalendárnych rokov opísať, aké tradície sa k nim viažu v ich rodine, v ich obci
Čo sa mi v našom kraji najviac páči		Napísať, nakresliť príbeh na tému čo sa mi v našej obci páči a čo sa mi nepáči